

KOMPARACIJA POSLOVANJA PODUZEĆA I OBRTA NA PRIMJERU „VILLA VIŠNJA“

Nižić, Karla

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:520228>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-27**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**KOMPARACIJA POSLOVANJA PODUZEĆA I
OBRTA NA PRIMJERU „VILLA VIŠNJA“**

Mentor:

izv.prof.dr.sc. Hell Marko

Student:

Karla Nižić

Split, lipanj, 2019.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
1.1. Definiranje problema istraživanja	3
1.2. Ciljevi rada	3
1.3. Metode rada.....	3
1.4. Struktura rada.....	4
2. POSLOVANJE U OBRTU	5
2.1. Definicija i vrste obrta.....	5
2.2. Uvjeti za otvaranje obrta	6
2.3. Minimalni tehnički uvjeti u ugostiteljstvu	7
2.4. Porezi, doprinosi i druge financijske obveze	8
3. POSLOVANJE JEDNOSTAVNOG DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU	11
3.1. Definicija jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću i temeljna obilježja	11
3.2. Porezi i financijske obveze	13
4. SPECIFIČNOSTI POSLOVANJA „VILLA VIŠNJA“	15
5. USPOREDBA POSLOVANJA OBRTA I JEDNOSTAVNOG D.O.O NA PRIMJERU „VILLA VIŠNJA“	19
5.1. Troškovi osnivanja	19
5.2. Prihodi, troškovi i ostvarena dobit	22
5.3. Plaće i prateće obveze.....	24
5.4. Godišnji fiksni troškovi i vođenje poslovnih knjiga	27
5.5. Odgovornost	28
6. ZAKLJUČAK	29
LITERATURA:	31
SAŽETAK	33
SUMMARY	34
Popis slika	35
Popis tablica	35

1. UVOD

1.1. Definiranje problema istraživanja

Ugostiteljstvo je vrlo važan element turizma jer ugostiteljski objekti čine samu srž receptivnih kapaciteta u turizmu, te uz atrakcije i prijevoz čine osnovne „proizvođače“ tj. pružatelja usluga u turizmu. Prema hrvatskom Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti, istu mogu obavljati trgovačka društva, zadruge, trgovci pojedinci i obrtnici koji ispunjavaju uvjete propisane za obavljanje te djelatnosti. Problem istraživanja ovog rada definirala bih kao razmatranje isplativosti poslovanja između dva segmenta, točnije obrta i jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću na primjeru iznajmljivanja apartmana koji su inače izvor dodatnog prihoda.

1.2. Ciljevi rada

Cilj ovog rada je usporediti učinke poslovanja apartmana kao obrt odnosno kao jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću te utvrditi koji od dva navedena segmenta ima veće pogodnosti za pružanje usluga smještaja u apartmanima. Na samom kraju će se iznijeti stav o eventualnoj potrebi za promjenom načina poslovanja.

1.3. Metode rada

U ovom radu korištene su metode: indukcije i dedukcije, analize i sinteze, deskripcije te komparativna metoda.

Glavni cilj metode indukcije je da se na temelju pojedinačnih činjenica dođe do općeg suda koji se temelji na opažanju, eksperimentu i simulaciji. Deduktivna metoda predstavlja poznavanja općih znanja, jer se iz općih stavova izvode pojedinačni zaključci. Pomoću metoda analize i sinteze dobivamo uvid, kako u raščlanjene tako i u spojene pojedinačne pojmove i elemente koji tvore jedinstvenu cjelinu. Nadalje, radi samog uspoređivanja

poslovanja obrta i jednostavnog d.o.o. te sličnosti i razlika između istih, upotrebljena je komparativna metoda dok se deskriptivna metoda koristi za jednostavno opisivanje činjenica.

1.4.Struktura rada

Završni rad se sastoji od šest poglavlja, prvo poglavlje je „Uvod“ u kojem će se definirati problem i predmet istraživanja, definirati koji je cilj cjelokupnog rada te informirati o korištenim metodama u izradi i proučavanju za završni rad. U drugom i trećem poglavlju ukratko će se opisati poslovanje i specifičnosti poslovanja obrta te jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću, uvjeti za otvaranje istih te porezne i financijske obveze, dok se u četvrtom poglavlju navode osnovne informacije te opisuje obavljanje djelatnosti objekta na čijem se primjeru radi, točnije „Villa Višnja“.

Peto poglavlje predstavlja empirijski dio rada, u njemu se uspoređuju razlike između dva segmenta poslovanja, obrađuju se teme troškova osnivanja, ostvarene dobiti, obveza i ostalih troškova te odgovornosti. Na samom kraju, u šestom poglavlju „Zaključak“ donose se rezultati završnog rada.

2. POSLOVANJE U OBRТУ

2.1. Definicija i vrste obrta

Poseban oblik gospodarskog djelovanja pojedinca i organiziranja manjeg broja ljudi predstavlja obrtničko poduzetništvo. Obrt kao djelatnost reguliran je Zakonom o obrtu. Obrt je specifičan oblik poduzetničkog organiziranja i djelovanja u odnosu prema trgovačkim društvima. Dok su trgovačka društva namijenjena obavljanju djelatnosti kojom se društvo bavi u većem opsegu i u koji je obično uključen veći broj ljudi, kako osnivača tako i djelatnika, obrt je namijenjen samostalnom obavljanju neke poduzetničke aktivnosti u koju je uključena često jedna osoba ili manji broj osoba. Obrt je većinom vezan za jednu obitelj ili za bliske srodnike.

Jedna od najvažnijih odluka prije početka bavljenja poduzetničkom djelatnošću upravo je odluka: obrt ili trgovačko društvo.

Obrte možemo podijeliti na:

- slobodne obrte - obrti za čije je obavljanje potrebno ispuniti samo opće uvjete za otvaranje obrta, tj. ne traži se propisana stručna sprema
- vezane obrte - obrti za čije se obavljanje, osim općih uvjeta, traži ispit o stručnoj osposobljenosti, odgovarajuća srednja stručna sprema ili majstorski ispit (automehaničar, frizer, instalater grijanja i klimatizacije, stolar, klesar..)
- povlašteni obrti - obrti čije je obavljanje moguće isključivo na temelju povlastice, koju izdaje nadležno ministarstvo ili drugo nadležno tijelo ovisno o djelatnosti (na primjer, morski ribar, slatkovodni ribar)¹

Obrt se može obavljati i kao sezonski obrt najdulje šest mjeseci unutar jedne kalendarske godine. Sezonsko obavljanje obrta u određenom razdoblju se upisuje u obrtni registar te obrtnik ne smije sezonski obavljati obrt izvan upisanog razdoblja. Sezonsko obavljanje obrta trajno se upisuje u obrtni registar, pa je prednost ovoga načina obavljanja obrta da upisom vremena u kojem se on obavlja nije potrebno svake godine iznova prijavljivati obavljanje

¹ Narodne novine (2013.): Zakon o obrtu, Zagreb NN 143/13

djelatnosti obrta. Djelatnosti koje se mogu obavljati kao sezonski obrti utvrđene su pravilnikom o djelatnostima koje se mogu obavljati kao sezonski obrti.²

Smisao obrta je u samostalnom i trajnom obavljanju gospodarske djelatnosti. To može biti proizvodnja, promet ili pružanje usluga fizičkih osoba koje odabranu djelatnost rade u svoje ime i za svoj račun, s ciljem stjecanja dobiti. Obrtom se iznimno može baviti i trgovačko društvo, ali samo kao vezanim ili povlaštenim obrtom te ako to ne čini na industrijski način.

Obrt, kao i trgovačka društva, mora imati svoju tvrtku, odnosno ime pod kojim obrt posluje. Tvrtka sadrži naziv obrta, oznaku obrta, ime i prezime obrtnika i sjedište, a može sadržavati i posebne oznake. Tvrtka se mora istaknuti na adresi sjedišta obrta i izdvojenih pogona u kojima se obavlja obrt ili na mjestu gdje se obrt obavlja, ako se radi o obrtima za koje nije potreban prostor. Obrt može upotrebljavati i skraćeni naziv tvrtke, koji sadrži naziv obrta te ime i prezime obrtnika. Sjedište obrta je mjesto u kojem se obavlja obrt. Ako se obrt obavlja u više mjesta, sjedište je u jednome od mjesta koje obrtnik odredi. Ako za obavljanje obrta nije potreban prostor, sjedište obrta je mjesto u kojemu obrtnik ima prebivalište, odnosno boravište.³

2.2.Uvjeti za otvaranje obrta

Fizička osoba može obavljati obrt, ako ispunjava sljedeće opće uvjete:

- 1) da joj pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili odlukom suda časti hrvatske obrtničke komore nije izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti dok ta mjera traje
- 2) da ima pravo korištenja prostora, ako je to potrebno za obavljanje obrta

² Narodne novine (2010.): Pravilnik o djelatnostima koje se mogu obavljati kao sezonski obrti, Zagreb NN 60/2010

³ Marijan Cingula, Domagoj Grabovac, Nataša Miletić (2001.): Poduzetništvo, Zagreb

Fizička osoba može obavljati djelatnost, ako udovoljava i posebnim zdravstvenim uvjetima, ako je to propisano zakonom.

Kada je za obavljanje obrta potreban prostor, obrtnik može obavljati obrt samo u prostoru za koji ima dokaz o pravu korištenja. Prostor, oprema i sredstva potrebna za obavljanje obrta moraju udovoljavati minimalnim tehničkim i ostalim uvjetima, određenim posebnim propisima koji se odnose na obavljanje određene gospodarske djelatnosti.

Obrtnik koji obavlja vezane ili povlaštene obrte dužan je u svakom izdvojenom pogonu imenovati stručnog poslovođu. Poslovođa vodi obrt u ime i za račun obrtnika. Obrtniku u obavljanju obrta mogu pomagati članovi obiteljskog kućanstva, bez obveze zasnivanja radnog odnosa. Obiteljsko kućanstvo čine bračni drugovi, djeca i drugi srodnici koji zajedno žive, privređuju, odnosno ostvaruju prihode na drugi način i troše ih zajedno. Ako se radi o obavljanju vezanog obrta, član obiteljskog kućanstva koji pomaže obrtniku u njegovoj odsutnosti mora ispunjavati i poseban uvjet stručne osposobljenosti, odgovarajućeg srednje strukovnog obrazovanja ili položenoga majstorskog ispita, odnosno posebne zdravstvene uvjete, ako je to propisano posebnim zakonom.

Obrt može obavljati i osoba u radnom odnosu, pod uvjetom da zadovoljava odgovarajuću stručnu spremu za poslove za koje se ista traži, odnosno da zaposli radnika koji ima odgovarajuću stručnu spremu. Radom u obrtu ostvaruju se prava u svezi s radnim odnosom, pa tako među njima i pravo na mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Obrtnik koji uz radni odnos ima otvoren obrt obveznik je doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i kao obrtnik i kao radnik. To znači da je dužan i u obrtu plaćati doprinose za obvezna osiguranja koja obuhvaćaju mirovinsko i zdravstveno osiguranje, s time da se doprinosi plaćaju prema ostvarenom dohotku, odnosno prema godišnjoj prijavi poreza na dohodak.⁴

2.3.Minimalni tehnički uvjeti u ugostiteljstvu

Za početak obavljanja gospodarskih djelatnosti i naknadne promjene u prostoru za ugostiteljstvo, trgovinu i turizam gospodarski poduzetnik treba pribaviti odgovarajuće rješenje da prostor i oprema odgovaraju propisanim uvjetima, tzv. minimalne tehničke uvjete (MTU).

⁴ Savjetodavna služba Hrvatske obrtničke komore (2016.): Vodič za poslovanje u obrtu, Zagreb

Kod utvrđivanja minimalnih tehničkih uvjeta, nadležno tijelo kojem je podnesen zahtjev za izdavanje rješenja, utvrđuje udovoljava li prostor, uređaji i oprema svim propisanim uvjetima za obavljanje tražene djelatnosti. to je ured državne uprave u županiji prema mjestu sjedišta obrta.

Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti određuje djelatnost pripremanja hrane i pružanja usluga prehrane, pripremanje i usluživanje pića i napitaka i pružanje usluga smještaja. Ugostiteljska djelatnost podrazumijeva i pripremanje hrane za potrošnju na drugom mjestu (u prijevoznim sredstvima, na priredbama i sl.) i opskrba tom hranom (catering).

Uz zahtjev za utvrđivanje minimalnih uvjeta za ugostiteljske objekte koji se ne kategoriziraju treba priložiti dokumentaciju kojom se dokazuje pravo korištenja prostora, stručna sprema, odnosno stručna osposobljenost za voditelja poslovanja, ispravnost električnih instalacija, učinkovitost ventilacije, razina buke, zvučna izolacija, razina onečišćenja zraka od štetnih emisija za ugostiteljske objekte u kojima se pripremaju i uslužuju jela, zdravstvena ispravnost vode za piće, ako se radi o ugostiteljskom objektu koji se prvi put otvara, nepropusnost vodovodne i kanalizacijske instalacije, ako se radi o ugostiteljskom objektu koji se prvi put otvara te nepropusnost sabirne jame za objekte koji su smješteni na područjima koja nisu priključena na javnu kanalizacijsku mrežu.⁵

2.4.Porezi, doprinosi i druge financijske obveze

Prema Zakonu o porezu na dohodak, dohodak je razlika između primitaka i izdataka nastalih u jednoj kalendarskoj godini kao poreznom razdoblju. Dohotkom od samostalne djelatnosti smatra se dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, dohodak od slobodnih zanimanja, dohodak od poljoprivrede i šumarstva. Visina stope po kojoj se plaća porez na dohodak ovisi o visini ostvarenoga dohotka. Na dohodak do visine osobnog odbitka porez se ne plaća. Iznad tog iznosa, porez na dohodak se plaća na sljedeći način:

⁵ Savjetodavna služba Hrvatske obrtničke komore (2016.): Vodič za poslovanje u obrtu, Zagreb

Tablica 1. Porezne stope

Porezna stopa	Porezna osnovica mjesečno
24%	do 30.000,00 kuna
36%	iznad 30.000,00 kuna

Izvor: Središnji državni portal, <https://gov.hr/moja-uprava/financije-i-porezi/porezi-i-prijava-poreza/porez-na-dohodak/430>

Fizička osoba koja ostvaruje dohodak od obrta i s obrtom izjednačenim djelatnostima mora iz sustava poreza na dohodak prijeći u sustav poreza na dobit:

- ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvario ukupni primitak veći od 3.000.000,00 kuna ili ako ispunjava dva od sljedeća tri uvjeta:
- ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvario dohodak veći od 400.000,00 kuna
- ako ima dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2.000.000,00 kuna
- ako u prethodnom razdoblju prosječno zapošljava više od 15 radnika⁶

Temeljem Zakona o porezu na dobit, porez na dobit plaća se po stopi od 12% ili 18% na utvrđenu poreznu osnovicu.⁷

Poreznom obvezniku koji obavlja samostalnu poduzetničku djelatnost, a nije obveznik poreza na dodanu vrijednost prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost, porez na dohodak može se utvrđivati i u paušalnom iznosu. Godišnji porez u paušalnom iznosu utvrđuje Porezna uprava rješenjem. Porezna uprava može, na temelju obavljenog nadzora i prikupljenih podataka o ostvarenom prometu, ukinuti rješenje o paušalnom oporezivanju i donijeti rješenje o plaćanju predujma poreza prema ostvarenom dohotku, ako utvrdi da je porezni obveznik ostvario primitke iznad iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost. Porezni obveznik koji porez na dohodak plaća u paušalnom iznosu ne vodi poslovne knjige, osim evidencije o prometu.

Porez na dodanu vrijednost uplaćuje u proračun RH svaka fizička i pravna osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost. Riječ je o naknadi za isporučena dobra ili obavljene usluge, a plaća se po stopama od 5%, 13% i 25%. Obrtnik je obveznik poreza na dodanu vrijednost, ako isporučuje dobra i obavlja usluge čija je vrijednost u prethodnoj kalendarskoj godini (nakon odbitka vrijednosti isporuka koje su oslobođene plaćanja PDV-a)

⁶ Narodne novine (2019.): Zakon o porezu na dohodak, Zagreb NN 115/16, 106/18

⁷ Porezna uprava RH (2019.): Porez na dobit, raspoloživo na: <https://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Obrtnici3.aspx>

veća od 300.000,00 kuna. U tom je slučaju obrtnik dužan upisati se u registar obveznika PDV-a u ispostavi Porezne uprave prema svome prebivalištu ili uobičajenom boravištu najkasnije do 15. siječnja tekuće godine.⁸

Obveza plaćanja članarine turističkim zajednicama obavlja se prema Zakonu o članarinama u turističkim zajednicama. Članarinu turističkim zajednicama obvezne su plaćati pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti označene šiframa djelatnosti prema Odluci o Nacionalnoj klasifikaciji 2007. – NKD 2007.

Osnovica na koju obveznici obračunavaju članarinu je:

- ukupni prihod iskazan u računu dobitka i gubitka kod pravnih osoba
- ukupno naplaćeni ukupni primitci iskazani u knjizi primitaka i izdataka smanjeni za naplaćeni PDV kod fizičkih osoba

Obveznici plaćaju članarinu na području u kojem imaju sjedište, a za poslovne jedinice na području općine ili grada gdje je sjedište poslovne jedinice.

Da bi obveznik utvrdio po kojoj stopi plaća turističku članarinu, treba odrediti:

- 1) kojoj skupini djelatnosti pripada
- 2) u koji je turistički razred razvrstano mjesto u kojem obavlja djelatnost (A, B, C ili D)⁹

⁸ Narodne novine (2019.): Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Zagreb NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18

⁹ Narodne novine (2019.): Zakon o članarinama u turističkim zajednicama, Zagreb NN 152/08, 88/10, 110/15, 121/16

3. POSLOVANJE JEDNOSTAVNOG DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

3.1. Definicija jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću i temeljna obilježja

U zakonodavstvima i u pravnoj književnosti izbjegavaju se definicije općeg pojma za sva trgovačka društva, pa je tako postupio i naš zakonodavac utvrđujući da je trgovačko društvo pravna osoba čije su osnivanje i ustrojstvo utvrđeni Zakonom o trgovačkim društvima. Redovito se i radije navode dopušteni oblici i daju definicije pojedinih trgovačkih društava. Trgovačka društva definiramo kao pravne osobe koje nastaju ugovorom između dviju ili više fizičkih i pravnih osoba koje udruženim kapitalom i/ili radom posluju pod istom tvtrkom zbog postizanja zajedničkih ciljeva, obično stjecanja dobiti. Hrvatsko je pravo usvojilo takvo općeprihvaćeno poimanje pravne osobe, i utvrdilo je da su sva trgovačka društva pravne osobe, a da su njihovo osnivanje i ustroj uređeni zakonom. Trgovačko društvo svojstvo pravne osobe stječe upisom u sudski registar, a gubi ga brisanjem iz sudskog registra. Svrha je stjecanje pravne i poslovne sposobnosti društva da može u pravnom prometu stjecati prava i preuzimati obveze, može biti vlasnikom pokretnih i nepokretnih stvari, te može tužiti i biti tuženo pred državnim ili izabranim sudom. Trgovačka društva klasificiraju se u dvije temeljne skupine: društvo osoba i društvo kapitala.¹⁰

Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću je društvo kapitala čiji je najniži iznos temeljnog kapitala 10 kuna, a najniži nominalni iznos poslovnog udjela iznosi 1 kunu. Temeljni kapital društva mora biti uplaćen u novcu i nije dopušteno osnivanje društva unosom u temeljni kapital stvari ili prava.

Prema izmjenama Zakona o trgovačkim društvima, koji je na snagu stupio 20. travnja 2019. godine, umjesto dosadašnja tri člana jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću može osnovati najviše pet osoba i samo jedna osoba može biti član uprave (direktor). Članovi društva su njegovi osnivači (vlasnici), a samo direktor odgovara za poslovanje društva.¹¹

¹⁰ Vilim Gorenc (2005.): Osnove statusnog i ugovornoga trgovačkog prava, Zagreb

¹¹ Narodne novine (2019.): Zakon o trgovačkim društvima, Zagreb NN 40/19

Jednostavno d.o.o. omogućava svojim osnivačima da uz neznatan financijski rizik, a bez osobne odgovornosti, sudjeluju u eventualnoj dobiti tog društva. Kako bi se vjerovnicima takvih društava pružila zaštita kakvu imaju vjerovnici klasičnog d.o.o.-a, Zakonom o trgovačkim društvima je propisano da j.d.o.o. iz ostvarene dobiti mora stvoriti zakonske rezerve u omjeru od jedne četvrtine godišnje dobiti, nakon što se pokriju godišnji gubitak i preneseni gubitak. Te se rezerve smiju koristiti samo za pokrivanje godišnjeg gubitka, prenesenog gubitka iz prethodnog razdoblja ili za povećanje kapitala iz sredstava društva. Povećanje temeljnoga kapitala trebalo bi provesti što je prije moguće na iznos minimalnog temeljnog kapitala, u suprotnom bilo bi moguće višekratno unositi iznos temeljnog kapitala. Za razliku od temeljnog kapitala, rezerva se koristi za pokriće godišnjega gubitka. Ako je društvo više godina akumuliralo sredstva u rezervi društva, moguće je da iznenadni gubitak iscrpi stvorenu rezervu. Tada bi društvo bilo dužno opet početi prikupljati sredstva u rezervu društva. Prijeti li jednostavnom d.o.o.-u nesposobnost za plaćanje, mora se odmah sazvati skupština društva. Zakon o trgovačkim društvima ne daje precizne upute za djelovanje na toj skupštini, ali za očekivati je da će se predložiti mjere za otklanjanje tog stanja.¹²

Zakon dopušta povećanje temeljnog kapitala j.d.o.o.-a na iznos minimalnog temeljnog kapitala potrebnog za osnivanje d.o.o.-a. Ukoliko društvo poveća temeljni kapital na zakonski minimum potreban za osnivanje d.o.o.-a, prestaje primjena zakonskih odredbi o unosu dobiti u obvezne zakonske rezerve društva. Kod povećanja temeljnog kapitala potrebno je izmijeniti društveni ugovor ili izjavu o osnivanju društva. U tom slučaju dolazi do preoblikovanja jednostavnog d.o.o.-a u d.o.o.¹³

Jednostavno d.o.o. je obveznik plaćanja poreza na dobit. U Zakonu o porezu na dobit propisano je smanjenje porezne osnovice za reinvestiranu dobit koja se koristi za povećanje temeljnog kapitala. Kako j.d.o.o. mora imati zakonske rezerve u koje unosi dio ostvarene dobiti poreznog razdoblja, a može je koristiti za povećanje temeljnog kapitala, takva dobit neće biti oporezivana, te će na taj način ovakvo društvo ostvariti poreznu olakšicu, ukoliko posluje s dobiti.

¹² Ratko Brnabić, Mario Ivančev (2014.): Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću, u Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51,2/2014., str.449.-469.

¹³ JDOO.INFO (2016.): Isplata dobiti j.d.o.o., raspoloživo na: <http://www.jdoo.info/>

Član uprave društva ne mora biti u radnom odnosu u društvu, međutim ako nije osiguran po drugoj osnovi na obvezna osiguranja, morat će se osigurati na mirovinsko i zdravstveno osiguranje kao član uprave. S obzirom da je poslodavac obveznik podnošenja prijave na obvezna osiguranja, član uprave koji nije obvezno osiguran po drugoj osnovi, morat će s društvom sklopiti ugovor o radu. Član uprave društva koji je u radnom odnosu u društvu obveznik je plaćanja poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti.¹⁴

J.d.o.o. ima prednosti u odnosu na ranije spomenuti obrt, a to su ograničena odgovornost članova društva za obveze društva i jednostavniji pristup izvorima financiranja. S druge strane složenija je procedura osnivanja i prestanka poslovanja u odnosu na obrt. Uz to, složenija je porezna i računovodstvena regulativa koju moraju primjenjivati trgovačka društva.

3.2.Porezi i financijske obveze

Zakon o porezu na dodanu vrijednost dopušta j.d.o.o.-u koji u prethodnoj kalendarskoj godini ostvari prihod manji od 300.000,00 kuna oslobođenje od plaćanja poreza na dodanu vrijednost, međutim u tom slučaju društvo neće imati pravo na odbitak pretporeza. Porezni obveznik može zatražiti od porezne uprave da se na njega ne primjenjuje porezno oslobođenje, ali tek od sljedeće kalendarske godine, a takvo rješenje obvezuje poreznog obveznika sljedećih pet godina.

Član uprave odgovara kao porezni jamac za porezne obveze trgovačkog društva. Takva odgovornost člana uprave utvrđuje se rješenjem kojeg donosi porezna uprava u slučaju nemogućnosti naplate poreznih davanja od poreznog obveznika.

Kada se radi o obvezama prema državi, važno je naglasiti kako je jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću obveznik plaćanja poreza na dobit. Kao što je već spomenuto na kraju godine j.d.o.o. mora 25% iznosa dobiti unijeti u zakonske rezerve, a s ostatkom dobiti članovi društva slobodno raspoložu.

¹⁴ JDOO.INFO (2016.): Isplata dobiti j.d.o.o., raspoloživo na: <http://www.jdoo.info/>

Zakonske rezerve smiju se upotrijebiti samo za pokriće gubitaka i za povećanje temeljnog kapitala (pretvaranjem rezervi u temeljni kapital društva), a ostatak dobiti poslovne godine (75% dobiti) vlasnici mogu isplatiti.

Porez na dobit plaća se na utvrđenu poreznu osnovicu po stopi:

1. 12% ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi do 3.000.000,00 kuna, ili
2. 18% ako su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi jednaki ili veći od 3.000.000,01 kuna.

Bez obzira da li će vlasnici isplatiti dobit ili ne, nakon završetka poslovne godine j.d.o.o. mora platiti porez na dobit, a zatim 25% dobiti umanjene za iznos poreza unijeti u zakonske rezerve. Npr. ukoliko je dobit 100.000,00 kn, porez na dobit je 12.000,00 kn (12% od 100.000,00 kn), a iznos koji je potrebno unijeti u zakonske rezerve je 22.000,00 kn (25% od 88.000,00 kn).

Ukoliko vlasnici jednostavnog .d.o.o.-a odluče isplatiti dobit, obvezni su pri isplati platiti porez na dohodak od kapitala po stopi 12% i prirez. Članovi jednostavnog d.o.o.-a koji nemaju namjeru isplatiti udjele u dobiti već iste uložiti u buduće poslovanje, mogu ostvariti poreznu olakšicu. Jednostavna d.o.o. koji su u prošloj godini ostvarili dobit, nakon unosa u zakonske rezerve mogu dio dobiti reinvestirati, odnosno povećati temeljni kapital. Tako neće platiti porez na dobit na dio dobiti za koji povećavaju temeljni kapital.

Kada se u zakonskim rezervama akumulira 20.000,00 kn, članovi j.d.o.o.-a mogu povećati temeljni kapital na 20.000,00 kn ili više, te preoblikovati j.d.o.o. u d.o.o. Nakon preoblikovanja na društvo se primjenjuju odredbe za d.o.o., pa prestaje obveza izdvajanja dijela dobiti u zakonske rezerve, te se može isplaćivati sva dobit.

Prilikom povećanja temeljnog kapitala jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću mora provesti reviziju, bez obzira da li se temeljni kapital povećava korištenjem zakonskih rezervi ili raspoloživog dijela dobiti. Trošak revizije je oko 4.000,00 kn, pa treba izračunati isplativost ovog postupka.¹⁵

¹⁵ TiliO: Otvaranje tvrtke ili obrta, raspoloživo na: <https://tilio.hr/>

4. SPECIFIČNOSTI POSLOVANJA „VILLA VIŠNJA“

Villa Višnja smještena je u priobalju Makarskog primorja u mjestu Podaca. Mjesto se nalazi na Jadranskoj magistrali, glavnoj hrvatskoj priobalnoj cestovnoj prometnici. Turizam je u ovom području relativno razvijen, čemu pridonosi velika osunčanost tog područja i prirodne šljunčane plaže. Podaca se istakla kao poželjno mjesto za miran odmor. Osim turizma, stanovništvo se bavi i ribarstvom, poljoprivredom i maslinarstvom, no ipak osnovu turističkog razvoja Podace čine vile, apartmani te nekoliko ugostiteljskih objekata.¹⁶

Slika 1. Podaca

Izvor: <https://www.makarskainfo.com/hr/podaca/podaca-slike.htm>

Slika 2. Pješčane plaže, Podaca

Izvor: <https://www.makarskainfo.com/hr/podaca/podaca-slike.htm>

Administrativno Podaca pripada općini Gradac, dok Turistića zajednica Gradac obuhvaća četiri mjesta, uz Podacu to su Zaostrog, Brist te glavno turističko i administrativno središte

¹⁶ Podaca, <https://hr.wikipedia.org/wiki/Podaca>

Gradac. Prema godišnjem financijskom izvješću TZO Gradac iz 2017.godine samo u mjestu Podaca ostvareno je 145.760 noćenja i to najviše od strane privatnih iznajmljivača.¹⁷

Privatni iznajmljivači, među kojima je i „Villa Višnja“, regulirani su Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, jer oni po zakonskoj definiciji ne spadaju pod ugostitelje.¹⁸ Dio sličnih vrsta ugostiteljskih objekata, kao na primjer sobe za iznajmljivanje, apartmani, studio apartmani i kuće za odmor, nalazimo u skupini Objekti u domaćinstvu.¹⁹

„Villa Višnja“ započela je poslovanje odnosno iznajmljivanje apartmana 2005.godine, no zbog procvata turizma te povećane potražnje 2015.godine renovirali su objekt, uz dotadašnja tri apartmana izgrađena su još dva te je napravljen bazen koji je namijenjen za zajedničko korištenje. Bazen se nalazi iznad objekta, a u sklopu njega omogućen je i prostor za zajednička druženja. Dva apartmana su veća te raspolažu svaki sa odvojenom spavaćom sobom, dok su preostala tri manja te imaju jednu spavaću sobu. Svi apartmani su novouređeni i opremljeni svim potrebnim pomagalicama, također svaki od njih ima zaseban ulaz te terasu s pogledom na more. Centar mjesta Podaca udaljen je 150 metara od objekta, a prirodne šljunčane plaže svega 350 metara.

Slika 3. Ambijent "Villa Višnja"

Izvor: <https://www.facebook.com/villavisnja/>

¹⁷ Nadzorni odbor TZO-a Gradac (2017.): Godišnje financijsko izvješće turističke zajednice općine Gradac o ostvarenju godišnjeg programa rada i financijskog plana za 2017.godinu

¹⁸ Narodne novine (2019.): Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, Zagreb NN 85/15, 121/16, 99/18, 25/19

¹⁹ Narodne novine (2016.): Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine ostali ugostiteljski objekti za smještaj, Zagreb NN 54/2016

Slika 4. Novoizgrađeni bazen

Izvor: <https://www.facebook.com/villavisnja/>

Prvi gosti dolaze već krajem svibnja, dok službeno sezona traje od 1.lipnja do 1.listopada. Što se tiče popunjenosti apartmana, u srcu sezone točnije srpnju i kolovozu svih pet apartmana većinom je puno svaki dan, dok na početku lipnja te krajem rujna uvijek ima slobodnih mjesta. Većina gostiju dolaze iz susjedne Bosne i Hercegovine, Češke, Poljske, Njemačke i Italije, većinom su to obitelji s djecom ili stariji bračni parovi. Negdje oko njih 10ak su već postali stalni gosti „Villa Višnja“. Ostali gosti dolaze preko agencije ili putem promotivnih objava na Facebook stranici.

Agencija s kojom „Villa Višnja“ ima sklopljen ugovor jest Novasol, agencija ima podružnice u 18 europskih zemalja i više od 60 poslovnica diljem Europe. Zapošljavaju više od 2.100 radnika i suradnika te u svojoj ponudi imaju više od 50.000 kuća i apartmana za odmor u 26 zemalja. U Hrvatskoj su prisutni od 2004.godine.²⁰ Novasol radi na principu ugovaranja neto cijene s vlasnikom smještaja, zatim se na osnovu vrste smještaja, destinacije, sadržaja i mnogih drugih čimbenika cijena nadograđuje i dobiva se izlazna prodajna cijena. Od te cijene 30% ide agenciji, a ostatak vlaniku objekta. Boravišna pristojba je uključena u cijenu najma smještaja i iznajmljivači je najčešće plaćaju u paušalnom iznosu turističkoj zajednici. Tako „Villa Višnja“ plaća TZO Gradac kvartalno 740,00 kn. Što se tiče ostalih troškova, „Villa Višnja“ dužna je poreznoj upravi plaćati jednaki iznos za porez na dohodak od turističkog najma, te se na osnovu poreza na dohodak na kraju godine plaća i turistička članarina.

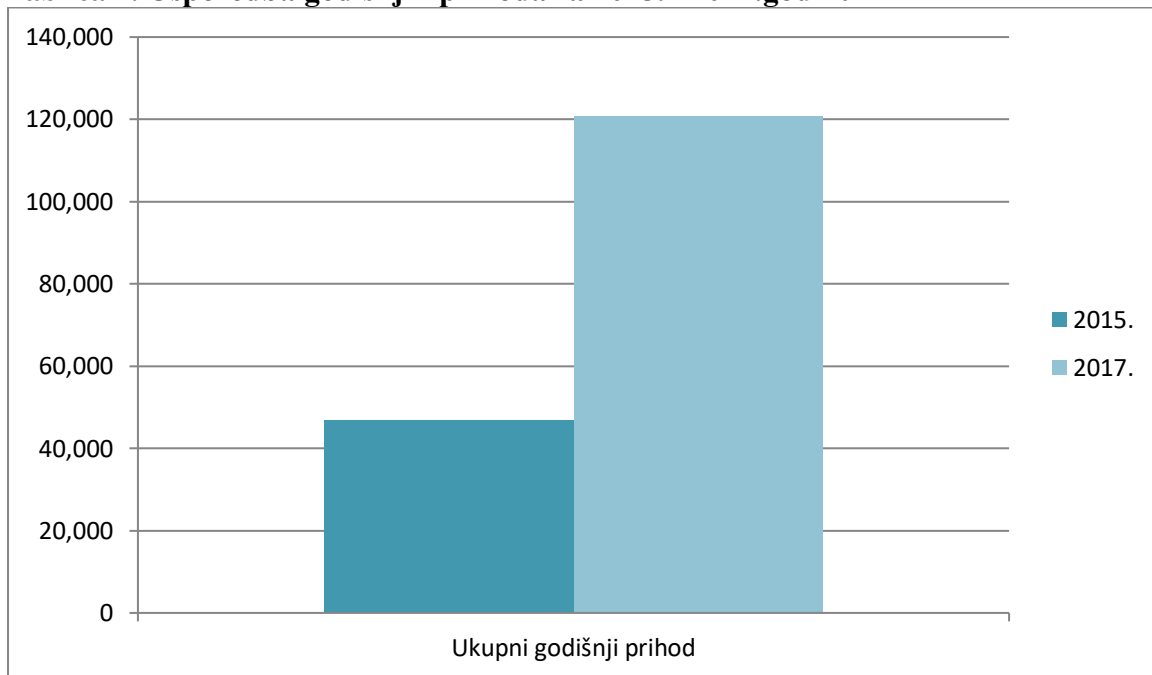
Kada se uzmu u obzir svi troškovi te prihod od najma, profit na godišnjoj razini iznosi oko 100.000,00 kn. U početku poslovanja, odnosno u godinama prije renoviranja objekta, taj profit iznosio je nešto manje, između 40.000,00 i 70.000,00 kuna. Najveći utjecaj na

²⁰ Novasol: Vile, kuće i apartmani za odmor, raspoloživo na: <https://www.novasol.hr/o-nama>

povećanje profita imala je povećana cijena zbog novijeg uređenja te povećani broj gostiju zbog suradnje s agencijom.

Tako možemo navesti konkretan primjer prema evidenciji o prometu „Ville Višnja“ za 2015. i 2017.godinu, naime u 2015.godini posljednji gost došao je 14.rujna, a ukupni prihodi iznosili su 46.820,00 kuna, dok su u 2017.godini isti znatno porasli te iznosili 120.703,00 kuna, a posljednji gost došao je 22.rujna.

Tablica 2. Usporedba godišnjih prihoda za 2015. i 2017.godinu

Izvor: Iznajmljivač apartmana Z.Rendulić

Nakon navođenja svih relevantnih informacija o poslovanju odabranog turističkog objekta, u sljedećem poglavlju uspoređivati će se poslovanje obrta i jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću te ispitati u koji od dva segmenta poslovanja više vrijedi uložiti.

5. USPOREDBA POSLOVANJA OBRTA I JEDNOSTAVNOG D.O.O NA PRIMJERU „VILLA VIŠNJA“

Izbor pravnog oblika organiziranja poduzetničke djelatnosti podložan je utjecaju brojnih faktora, kao što su:

- brzina i troškovi osnivanja,
- visina temeljnog kapitala potrebnog za realizaciju poslovnog pothvata,
- ograničenje odgovornosti prema trećim osobama,
- stupanj kontrole nad pothvatom,
- politika oporezivanja i plaćanja poreznih obveza,
- troškovi organizacije i mogućnost korištenja različitih oblika poticaja

pri čemu svaki od pravnih oblika organiziranja ima svoje prednosti i nedostatke.²¹

5.1. Troškovi osnivanja

Trošak registriranja obrta iznosi oko 950,00 kuna, predviđeni okvirni troškovi prikazani su u tablici 3.

Tablica 3. Trošak osnivanja obrta

Upravna pristojba	270,00
Izdavanje obrtnice	200,00
Uvjerenje o nekažnjavanju	60,00
Liječničko uvjerenje (cca)	350,00
Upis u obrtni registar	70,00
UKUPNO (cca)	950,00

Izvor: <https://tilio.hr/>

²¹ Marin Buble, Dejan Kružić (2006.): Poduzetništvo, RRiF plus, Zagreb

Zahtjev za izdavanje obrtnice podnosi se nadležnom županijskom uredu na čijem će području biti sjedište obrta. Oslobođene plaćanja cijene obrtnice su sljedeće kategorije:

- fizičke osobe koje registriraju obrt na područjima određenim Zakonom o područjima posebne državne skrbi, Zakonom o brdsko-planinskim područjima i Zakonom o otocima
- fizičke osobe navedene u programima zbrinjavanja kojih je potpisnik ministarstvo s drugim ministarstvima i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje
- osobe prijavljene na Zavodu za zapošljavanje starije od 45 godina ili s najmanje 20 godina radnog staža
- branitelji²²

Što se tiče vremenskog roka početka obavljanja obrta, upisom obrta u obrtni registar obrtnik je dužan početi s obavljanjem djelatnosti u roku od godine dana od dana izdavanja obrtnice, a samo vrijeme potrebno za registraciju odnosno osnivanje obrta traje obično 1 do 3 dana, a maksimalno 15 dana.

S druge strane, jednostavno d.o.o. jedan je od oblika društva kapitala za čije je osnivanje potrebno unijeti temeljni kapital, to ga ujedno i bitno razlikuje od obrta. Najniži iznos temeljnog kapitala mora biti 10,00 kn dok najniži nominalni iznos poslovnog udjela iznosi 1,00 kn. Temeljni kapital društva mora biti uplaćen u novcu i nije dopušteno osnivanje društva unosom stvari ili prava.

Postupak osnivanja se pokreće u bilo kojem javno-bilježničkom uredu jer su za takva društva propisani obrasci za osnivanje kojima se ujedno rješavaju i pitanja odnosa među parterima. Društvo će biti osnovano upisom u registar pri trgovačkom sudu, a proces osnivanja traje maksimalno 10 dana.

Uz temeljni kapital, jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću dužno je platiti i dodatne troškove pri osnivanju, kao što su: javni bilježnik, pristojbe i slično. Ukupni troškovi

²² Savjetodavna služba Hrvatske obrtničke komore (2016.): Vodič za poslovanje u obrtu, Zagreb

osnivanja iznosili bi oko 875,00 kuna, pregled predviđenih troškova osnivanja jednostavnog d.o.o. prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Trošak osnivanja jednostavnog d.o.o.

Temeljni kapital	10,00
Troškovi javnog bilježnika (s dokumentacijom, cca)	550,00
Sudska pristojba pri registraciji	60,00
Objava u Narodnim novinama	200,00
Pristojba DZS-u	55,00
UKUPNO (cca)	875,00

Izvor: <https://tilio.hr/>

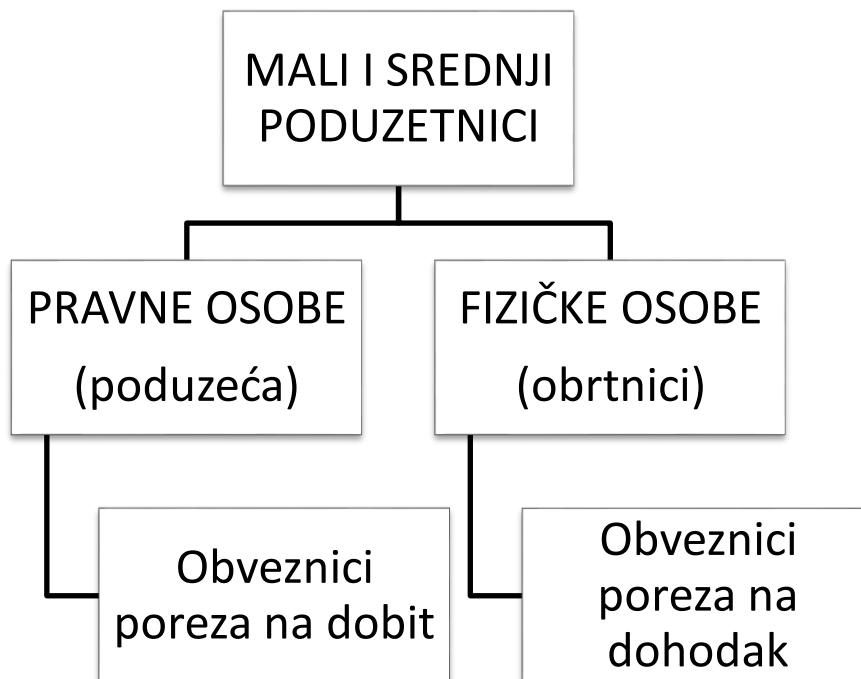
Prema navedenim informacijama lako se mogu uočiti prednosti obrta obzirom da nema propisani temeljni kapital, kao i činjenica da za otvaranje nisu potrebne usluge odvjetnika i javnog bilježnika. Štoviše, kad osnivači jednostavnog d.o.o. odluče promijeniti registraciju u d.o.o., sve skupa će ih koštati znatno više novca. Ograničavajući faktor kod obrta je to što ukupni troškovi osnivanja prema procjeni iznose nešto više nego kod jednostavnog d.o.o., no razlika je neznatna.

Uzimajući u obzir veličinu odabranog subjekta „Villa Višnja“ te prirodu ugostiteljskog poslovanja, u pogledu troškova osnivanja presudila bi jednostavnost osnivanja obrta. No, napominje se kako odluka o pravnom obliku poslovanja ovisi o brojnim parametrima te stoga nije moguće dati jednoznačan odgovor.

5.2. Prihodi, troškovi i ostvarena dobit

Za razliku od prethodne točke gdje su se uspoređivali troškovi osnivanja, razlike obrta i jednostavnog d.o.o. u pogledu prihoda, troškova i ostvarene dobiti mnogo su veće i izraženije.

Prije svega važno je definirati pojmove dohotka i dobiti. Kod obrta razlika između naplaćenih primitaka i plaćenih izdataka zove se dohodak, stoga su obrtnici obveznici poreza na dohodak. S druge strane, dobit se definira kao razlika između prihoda i rashoda, a porez na dobit dužna su plaćati poduzeća, u ovom slučaju jednostavno d.o.o.

Slika 5. Klasifikacija malih i srednjih poduzetnika prema pravnom obliku

Izvor: Sever Mališ S., Tušek, B., Žager, L. (2012.) Revizija., Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

Kao što je navedeno u Tablici 1., obrtnici dohodak oporezuju ovisno o njegovom rasponu i to po stopama od 24% i 36%. Primjerice, „Villa Višnja“ je u 2017. godini ostvarila primitke u iznosu od 120.703,00 kuna. Kada se od tog iznosa oduzmu izdatci koji uključuju plaćanje električne energije, proizvoda i robe potrebnih za obavljanje djelatnosti te plaćanje obrtničkih doprinosa dohodak iznosi oko 72.703,00 kuna.

Da bismo došli do čistog dohotka potrebno je od ostvarenog prometa oduzeti neoporezivi dio dohotka, odnosno osobni odbitak. U pravilu oduzima se još i preneseni gubitak no u konkretnom primjeru ga nema. U slučaju poslovanja „Villa Višnja“ kao obrt, osobni odbitak iznosio bi 5.550,00 kuna mjesečno, odnosno 66.600,00 kuna godišnje, što vodi do brojke 6.103,00 kn koja čini poreznu osnovicu na godišnjoj razini.

Kada se primjene stope poreza na dohodak porezne obveze na godišnjoj razini iznose 1.464,72 kuna. Obzirom da je prirez poreza na dohodak u Općini Gradac 0% ne stvaraju se dodatni troškovi. U konačnici kada se od dohotka 72.703,00 kuna oduzmu porezne obveze na godišnjoj razini, neto iznos koji predstavlja ostvarenu dobit iznosio bi 71.238,28 kuna.

Iako su obrtnici fizičke osobe te kao takvi nisu obveznici poreza na dobit, postoje situacije u kojima su primorani prijeći iz poreza na dohodak na porez na dobit, to se događa zbog povećanog dohotka, veće vrijednosti dugotrajne imovine te većeg broja zaposlenih kako je i ranije spomenuto u 2.poglavlju, no kako „Villa Višnja“ kao obrt ne ispunjava ni jedan od tih uvjeta neće se razmatrati ta mogućnost.

S druge strane, kada bi „Villa Višnja“ poslovala kao jednostavno d.o.o. time bi postala obveznik poreza na dobit. Porez na dobit plaćala bi se po stopi od 12% na utvrđenu poreznu osnovicu. Porezna osnovica je dobit koja se utvrđuje prema računovodstvenim propisima kao razlika prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, uvećana i umanjena prema odredbama Zakona o porezu na dobit. Ukoliko se ostvarena dobit želi isplatiti potrebno je na isplaćeni iznos platiti još i porez na dohodak od kapitala u iznosu 12%, tako da je oporezivanje jednostavnog d.o.o. uvijek varijabilno.

Primjerice, ukupni prihodi procijenit će se kao i u prethodnom slučaju na primjeru poslovanja obrta na 120.703,00 kuna. Rashodi će ovaj put biti veći jer kod trgovačkih društava nije moguće pomaganje obiteljskih članova bez ugovora o radu kao što je to slučaj kod obrta. Stoga će se u ovom primjeru u rashode ubrajati i isplaćivanje minimalne bruto plaće koja trenutno iznosi 3.750,00 kuna.²³

Osim plaće, ostali troškovi poslovanja te troškovi plaćanja doprinosa iznosili bi okvirno 30.000,00 kuna godišnje iz čega se može zaključiti da bi konačni rashodi iznosili 75.000,00 kuna godišnje. Da bi se došlo do porezne osnovice potrebno je prihodima oduzeti rashode,

²³ Narodne novine (2019.): Zakon o minimalnoj plaći, Zagreb NN 118/18

odnosno od 120.703,00 kuna oduzeti 75.000,00 te u konačnici dobiti iznos od 45.703,00 kuna što predstavlja poreznu osnovicu.

Dakle, dobivena porezna osnovica spada u prvi razred oporezivanja, točnije oporezivanje stopom od 12 % te se tako dolazi do brojke od 5.484,36 kuna što predstavlja godišnju obvezu plaćanja poreza na dobit. Kako se radi o jednostavnom d.o.o. dio dobiti odnosno 25% potrebno je unijeti u zakonske rezerve kako je spomenuto u prethodnim poglavljima.

Taj dio, na temelju poviše spomenutih računica iznosio bi 10.054,66 kuna (odnosno 25% od 40.218,64). Kada se od dobiti prije oporezivanja oduzmu godišnje porezne obveze (5.484,36 kuna) te zakonske rezerve (10.054,66 kuna) ostvarena dobit na godišnjoj razini iznosila bi 30.163,98 kuna.

Iz svega navedenog, može se zaključiti da je u segmentu ostvarene dobiti isplativije poslovati kao obrt. Iako treba napomenuti da računice nisu reprezentativne jer se radilo na temelju ostvarenih prihoda iz jedne godine. Činjenica je da je najveća prednost obrta u slučaju poslovanja „Villa Višnja“ ta što se radi o manjem obujmu poslovanja te uz to uzima u obzir osobni odbitak, a valja pridodati kako nema dodatnih troškova plaćanja prireza. U pravilu, rastom poslovanja i profitabilnosti porez na dobit bi bio znatno povoljniji.

5.3. Plaće i prateće obveze

Obzirom da „Villa Višnja“ ima tek 5 apartmana koji su popunjeni samo tijekom ljetne sezone ne postoji potreba za zapošljavanjem dodatne radne snage. Za apartmane su zadužene dvije osobe, vlasnik te njegova kćer. U slučaju poslovanja kao obrt njih dvoje mogli bi raditi bez ugovora o radu jer kod obrta postoji mogućnost pomaganja obiteljskih članova u poslu, ono što ostvare od poslovanja predstavlja njihov osobni dohodak te s njim mogu slobodno raspolagati. Ono što je važno spomenuti je to da bez obzira u kojem periodu rade, moraju plaćati fiksni iznos mjesečnih doprinosa (mirovinsko i zdravstveno), točnije 2.004,29 kuna.²⁴ Dakle, obrtnici nemaju obvezu isplaćivati klasičnu plaću, već se njihov dohodak oporezuje na isti način kao plaća.

²⁴ Hrvatska obrtnička komora (2018.): Nove osnove za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2019. godinu, raspoloživo na: <https://www.hok.hr/>

No međutim, kod obrta postoji mogućnost i obavljanja sezonskog obrta, što bi značilo da se doprinosi plaćaju samo za one mjesece u kojima se posao obavljao, to bi u ovom slučaju bilo znatno pogodnije obzirom da se apartmani iznajmljuju od 1.lipnja do 1.listopada.

Kod jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću stvari stoje drugačije, ukoliko je vlasnik društva zaposlen kod drugog poslodavca nema obvezu plaćanja doprinosa, u suprotnom, najmanje jedna odgovorna osoba mora biti zaposlena i primati minimalnu bruto plaću koja u Hrvatskoj iznosi 3.750,00 kuna. Ali i tu postoje načini koji pogoduju konkretnom slučaju, naime, moguća je i prijava na nepuno radno vrijeme (npr.4 sata dnevno).

Prema Zakonu o doprinosima propisana je i mjesečna osnovica za obračun doprinosa za rad u punom radnom vremenu u trgovačkom društvu koja za 2019. godinu iznosi 5.491,20 kuna. Iznos minimalne propisane mjesečne osnovice za obračun doprinosa izračunava se kao umnožak prosječne plaće u iznosu od 8.448,00 kuna i koeficijenta 0,65. Što znači da svi članovi uprave trgovačkog društva te izvršni direktori mogu imati ugovorena minimalnu bruto plaću u iznosu od 3.750,00 kuna, no svoje doprinose moraju obračunavati po osnovici od 5.491,20 kuna.

Kako ova skupina zaposlenika može biti zaposlena i na nepuno radno vrijeme, tada im se i minimalna osnovica izračunava kao omjer nepunog u punom radnom vremenu. Dakle, ukoliko je direktor nekog pojedinog trgovačkog poduzeća bio prijavljen na nepuno radno vrijeme u iznosu od 20 sati tjedno tada bi njegova bruto plaća iznosila 1.875,00 kuna ($3.750,00/2$), a osnovica za obračun doprinosa 2.745,60 kuna ($5.491,20/2$).²⁵

I na kraju, navedeno će se primjeniti na primjeru, obzirom da vlasnik apartmana ne bi bio zaposlen kod drugog poslodavca dužan je plaćati doprinose. Kao vlasnik tvrtke sklopio bi i ugovor o radu kao direktor, te bi tada bio obavezan obračunavati minimalnu bruto plaću za puno radno vrijeme od 8 sati dnevno u iznosu od 5.419,20 kn. Na slici 6. prikazan je mjesečni obračun plaće u punom radnom vremenu.

²⁵ Narodne novine (2019.): Zakon o doprinosima, Zagreb NN 115/16, 106/18

Ukupan trošak:		6.397,25
Doprinosi NA ukupno:		906,05
Zdravstveno osiguranje (16.5%):	5.491,20	16.5% 906,05
Bruto:		5.491,20
Doprinosi IZ ukupno:		1.098,24
Doprinos za mirovinsko 1. stup (15%):	5.491,20	15% 823,68
Doprinos za mirovinsko 2. stup (5%):	5.491,20	5% 274,56
Dohodak:		4.392,96
Osobni oduzetak:		5.550,00
Porez i prirez ukupno:		0,00
Ukupno porez:	0,00	0,00
Porez (24%):	0,00	24% 0,00
Porez (36%):	0,00	36% 0,00
Prirez (0%):	0,00	0% 0,00
Neto:		4.392,96

Slika 6. Mjesečni obračun plaće zaposlenika "Villa Višnja"

Izvor: Izrada autora na internetskoj stranici <https://www.isplate.info/kalkulator-place-2019.aspx>

I u ovom segmentu vidljive su prednosti obrta nad jednostavnim d.o.o., najveća olakšica je to što obiteljski član može pomagati bez ugovora o radu, iznos doprinosa (mirovinsko i zdravstveno) vlasnik mora svakako plaćati jer ne bi bio zaposlen kod drugog poslodavca, a razlika plaćanja doprinosa kod obrta i jednostavnog d.o.o. je gotovo neznatna. Također, vlasnik bi se mogao opredijeliti za sezonski obrt te time izbjeći plaćanje doprinosa za vrijeme kada apartmani ne posluju.

5.4. Godišnji fiksni troškovi i vođenje poslovnih knjiga

Osim doprinosa o kojima se pisalo prethodno, godišnje fiksne troškove čine i članstva u Hrvatskoj obrtničkoj komori za obrtnike, odnosno Hrvatskoj gospodarskoj komori za trgovačka društva.

Obrtnici su dužni mjesečno plaćati članstvo u iznosu od 76,00 kuna odnosno kvartalno 228,00 kuna, dok trgovačka društva plaćaju članstvo ovisno kojem razredu pripadaju, prema aktivni, prihodima te broju zaposlenih „Villa Višnja“ pripada 1.razredu te bi kao jednostavno d.o.o. plaćala članstvo u iznosu od 42,00 kune mjesečno.

Članarine turističkoj zajednici u oba slučaja poslovanja iznosile bi okvirno 200,00 kuna mjesečno, prilikom tog izračuna u obzir se uzimaju ukupni prihodi koji su iznosili 120.703,00 kune u godini na osnovu koje su se radili i ostali izračuni, te se također gleda i turistički razred mjesta, a to je u ovom slučaju razred A, općina Gradac.

Do 1.siječnja 2019.godine postojala je i obveza plaćanja naknade za općekorisne funkcije šuma, no ona se kasnije ukinula za sve porezne obveznike koji ostvaruju prihode/primitke manje od 3.000.000,00 kuna godišnje, što znači da je „Villa Višnja“ oslobođena plaćanja iste.

U konačnici, godišnji fiksni troškovi manji su kod jednostavnog d.o.o. samim time što su manje članarine HGK.

Što se tiče vođenja knjiga, obrtnici imaju pojednostavljen sustav evidentiranja poslovanja, tzv.jednostavno knjigovodstvo. Naime, obrtnici su dužni voditi sljedeće poslovne knjige:

- knjiga primitaka i izdataka
- knjiga prometa
- evidencija o tražbinama i obavezama
- popis dugotrajne imovine

Jednostavno d.o.o. vodi knjige po principu dvojnoga knjigovodstva što je ujedno i kompliciranije, prema Zakonu o računovodstvu poslovne knjige koje su dužni voditi jesu dnevnik i glavna knjiga. A osim poslovnih knjiga moraju sastavljati i godišnje financijske izvještaje, a to su: bilanca, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje.²⁶

²⁶ Narodne novine (2019.): Zakon o računovodstvu, Zagreb NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18

5.5.Odgovornost

Posljednja stavka koja će se uzeti u obzir prilikom komparacije poslovanja obrta i jednostavnog d.o.o. je odgovornost za preuzete obveze.

U obrtu najveću odgovornost ima nositelj obrta, odnosno fizička osoba, vlasnik obrta odgovara svojom cjelokupnom imovinom što znači da u slučaju nepovoljnog razvoja poslovanja (gubitaka i nemogućnosti plaćanja obveza) osobna imovina dolazi u pitanje. Ovršni postupak (postupak prisilnog namirenja vjerovnika) tada zahvaća cjelokupnu privatnu imovinu vlasnika.

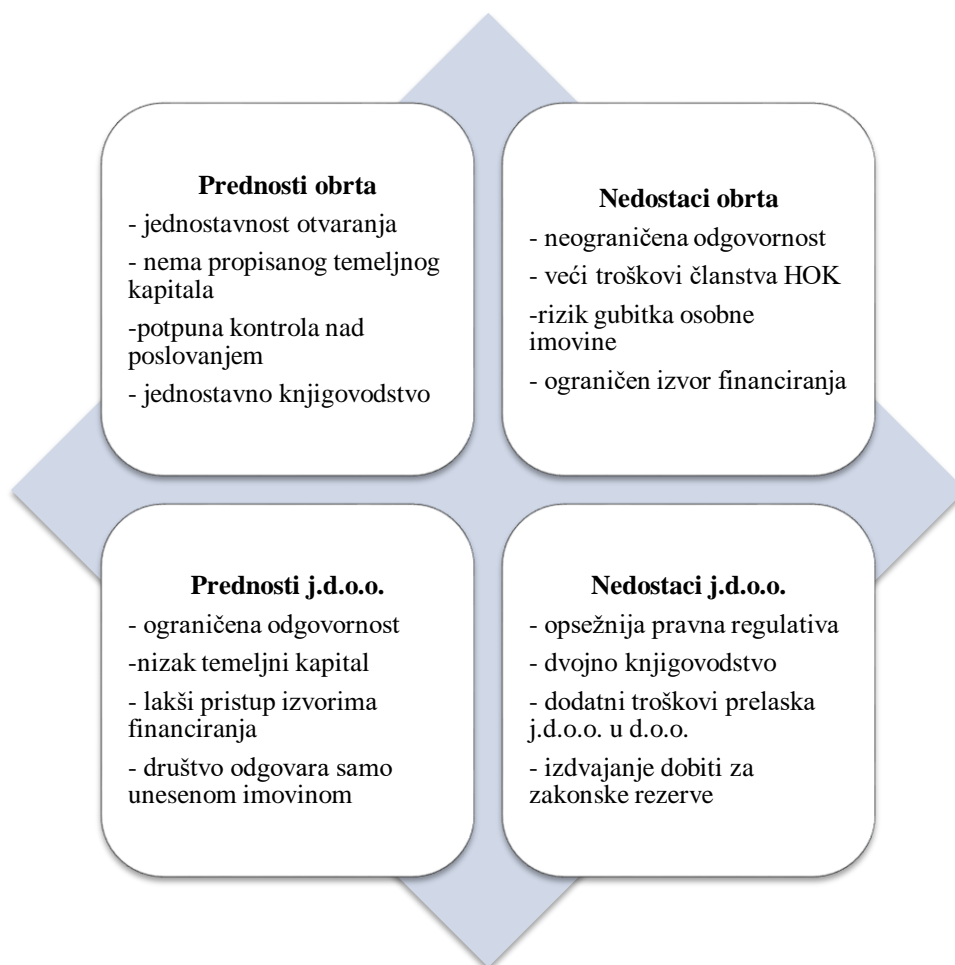
S druge strane, kako jednostavno d.o.o. spada pod društvo kapitala on može snositi rizik samo do visine temeljnog kapitala, drugim riječima ima ograničenu odgovornost kako mu samo ime kaže.

Stoga se očigledno da zaključiti kako s aspekta odgovornosti za preuzete obveze apsolutnu prednost ima jednostavno d.o.o.

6. ZAKLJUČAK

Kroz ovaj završni rad opisane su bitne značajke poslovanja obrta te jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću. Iako su pojedini segmenti poslovanja slični njihova bitna razlika je sam pravni oblik poslovanja. Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu sa Zakonom o obrtu. Djelatnost obavljaju fizičke osobe sa svrhom postizanja dobiti, koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću jedan je od oblika društva kapitala čiji je najniži iznos temeljnog kapitala 10 kuna, a društvo može osnovati najviše 5 osoba.

Sve pojedinosti o ta dva segmenta poslovanja koristile su kako bi se usporedila učinkovitost poslovanja na primjeru iznajmljivanja apartmana „Ville Višnja“. Na slici 7 sažete su glavne karakteristike koje su se istraživale kroz rad.

Slika 7. Prednosti i nedostaci obrta i j.d.o.o.

Izvor: Izrada autora

Iako su navedeni svi relevantni podaci valja pridodati kako postoje ograničenja istraživanja u pogledu računica na temelju prihoda jedne godine. Turistički subjekti teže ostvarivanju boljih rezultata iz godine u godinu, a tako i „Villa Višnja“, stoga se za manji obujam poslovanja te postojeće stanje subjekta više valja odlučiti za poslovanje sezonskog obrta. Time bi se izbjegli dodatni troškovi plaće te doprinosa u vrijeme kad subjekt ne bi poslovao, a samo otvaranje je puno jednostavnije obzirom da ne traži usluge odvjetnika ni javnog bilježnika. S druge strane, ukoliko bi u daljnjem poslovanju porasli prihodi te se povećao obujam poslovanja bilo bi preporučljivo prijeći na sustav oporezivanja porezom na dobit što je kod obrta također moguće.

LITERATURA:

1. Marijan Cingula, Domagoj Grabovac, Nataša Miletić (2001.): Poduzetništvo, Zagreb
2. Vilim Gorenc (2005.): Osnove statusnog i ugovornoga trgovačkog prava, Zagreb
3. Ratko Brnabić, Mario Ivančev (2014.): Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću, u Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51,2/2014., str.449.-469.
4. Savjetodavna služba Hrvatske obrtničke komore (2016.): Vodič za poslovanje u obrtu, Zagreb
5. Narodne novine (2010.): Pravilnik o djelatnostima koje se mogu obavljati kao sezonski obrti, Zagreb NN 60/2010
6. Narodne novine (2019.): Zakon o porezu na dohodak, Zagreb NN 115/16, 106/18
7. Narodne novine (2019.): Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Zagreb NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18
8. Narodne novine (2019.): Zakon o članarinama u turističkim zajednicama, Zagreb NN 152/08, 88/10, 110/15, 121/16
9. JDOO.INFO (2016.): Isplata dobiti j.d.o.o., raspoloživo na: <http://www.jdoo.info/>
10. TiliO: Otvaranje tvrtke ili obrta, raspoloživo na: <https://tilio.hr/>
11. Nadzorni odbor TZO-a Gradac (2017.): Godišnje financijsko izvješće turističke zajednice općine Gradac o ostvarenju godišnjeg programa rada i financijskog plana za 2017.godinu
12. Narodne novine (2019.): Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, Zagreb NN 85/15, 121/16, 99/18, 25/19
13. Narodne novine (2016.): Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine ostali ugostiteljski objekti za smještaj, Zagreb NN 54/2016
14. Novasol: Vile, kuće i apartmani za odmor, raspoloživo na: <https://www.novasol.hr/o-nama>
15. Marin Buble, Dejan Kružić (2006.): Poduzetništvo, RRI plus, Zagreb
16. Podaca, <https://hr.wikipedia.org/wiki/Podaca>
17. Narodne novine (2019.): Zakon o trgovačkim društvima, Zagreb NN 40/19
18. Narodne novine (2019.): Zakon o minimalnoj plaći, Zagreb NN 118/18

19. Hrvatska obrtnička komora (2018.): Nove osnovice za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2019.godinu, raspoloživo na: <https://www.hok.hr/>
20. Narodne novine (2019.): Zakon o doprinosima, Zagreb NN 115/16, 106/18
21. Narodne novine (2019.): Zakon o računovodstvu, Zagreb NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18
22. Narodne novine (2013.): Zakon o obrtu, Zagreb NN 143/13
23. Porezna uprava RH (2019.): Porez na dobit, raspoloživo na: <https://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Obrtnici3.aspx>

SAŽETAK

Svrha i cilj ovog rada je usporediti učinke poslovanja apartmana kao obrt odnosno kao poduzeće te utvrditi koji od dva navedena segmenta ima veće pogodnosti za pružanje usluga smještaja u apartmanima.

Na samom početku rada, opisani su detalji poslovanja obrta i poduzeća, uvjeti za njihovo otvaranje te porezne i financijske obveze. Također, opisane su i specifičnosti poslovanja turističkog subjekta „Villa Višnja“ kako bi se na temelju istih mogli primjeniti različiti segmenti kompariranja kao što su: troškovi osnivanja, ostvarena dobit, plaća, godišnji fiksni troškovi, vođenje poslovnih knjiga te odgovornost.

Sve to je u konačnici dovelo do spoznaje kako bi na konkretnom primjeru „Villa Višnja“ isplativije bilo otvoriti obrt.

Ključne riječi: obrt, poduzeće, komparacija

SUMMARY

The purpose and goal of this paper is to compare effects of renting apartments as trade and as a company, to determine which of these two listed business segment has larger benefits for providing accommodation in apartments.

At the beginning of this paper, business details of trade and company are described, as well as starting business terms and financial liabilities. Business specifics of „Villa Višnja“ are also described so that some business segments can be compared, such as: start-up costs, profit, salary, annual fixed costs, accounting and responsibility.

Ultimately, all of that led to a realization that starting trade business would be more profitable.

Key words: trade, company, comparison

Popis slika

Slika 1. Podaca	15
Slika 2. Pješčane plaže, Podaca.....	15
Slika 3. Ambijent "Villa Višnja"	16
Slika 4. Novoizgrađeni bazen	17
Slika 5. Klasifikacija malih i srednjih poduzetnika prema pravnom obliku	22
Slika 6. Mjesečni obračun plaće zaposlenika "Villa Višnja"	26
Slika 7. Prednosti i nedostaci obrta i j.d.o.o.....	29

Popis tablica

Tablica 1. Porezne stope	9
Tablica 2. Usporedba godišnjih prihoda za 2015. i 2017.godinu.....	18
Tablica 3. Trošak osnivanja obrta	19
Tablica 4. Trošak osnivanja jednostavnog d.o.o.	21